

hozzátartozója a szakiskola igazgatójának fölszólítása után hat héten belül megtéríti.

Akik továbbképző tanfolyamra való felvétel iránt közvetlenül a szakiskola elvégzése után folyamodnak, azoknak a fenti *a), d), e), f)* és *g)* pontok alatt említett iratokat a kérvényhez csatolni nem kell.

7. A tanfolyamra felvett minden tanuló a szakiskolába való belépés alkalmával köteles magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcztát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagariacsizmát. A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellemezéssel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik, de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

8. Azokat a tanulókat, akik a továbbképző tanfolyamra nem közvetlenül a szakiskola elvégzése után vétetnek fel, jelentkezésük alkalmával a szakiskola igazgatója orvosi vizsgálat alá veti. Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál, az a szakiskolába nem fogadtatik be.

Budapest, 1914. évi május hó.

M. kir. földmivélsügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. *Pfundtner* Károly m. kir. főerdőmérnök, a segesvári m. kir. állami erdőhivatal főnöke, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, f. hó 7-én életének 48. évében hosszas szenvedés után elhunyt. *Béke hamvaira!*

A szemmel való fatömegbecslés. Ez alatt a czim alatt jelent meg az Erdészeti Lapok f. évi X. füzetében (507. oldal) Béky Albert

közleménye, melyben a szerző hasznos gyakorlati utmutatásokkal szolgál arra nézve, hogyan lehet az állófa vagy az egész faállomány fatömegét szemmel is elég megbízhatóan megbecsülni. Ehhez csatlakozólag Gerding-Borggreve eljárására*) is rá kívánok mutatni, amelynek alkalmazása igen egyszerű s megbízhatósága tekintetében is minden bizonynyal nyújt annyit, amennyit az ilyen megközelítőlegesen eljárástól egyáltalában megkívánni lehet.

Az eljárás alapeszméje a következő:

A rendszeresen gyéritett, de kellőképen záródott idősebb erdeifenyő- és bükkfaállomány körlapösszege hektáronként 30—35 m^2 -t, a jegenye- és luczfenyvesé pedig 35—45 m^2 -t tesz ki. Az átlagos tömörfaalakszám nagy átlagban 0.48-ra tehető. A faállomány alakszámának (F) és körlapösszegének (A) szorzata tehát a fentebbiek szerint körülbelül a 15 és 22 közt kell hogy mozogjon. Az állomány köbtartalmát (K), mint tudvalévő, a következő képlet adja: $K = A \cdot M \cdot F$, ahol M az átlagos magasságot jelenti. Ebből a képletből az A és F , illetőleg e két tényező szorzata már ismeretes (15—22), tehát csak az átlagos magassággal kell azt szoroznunk, hogy a faállomány fatömegét megkapjuk. Ebből kiindulva Borggreve a következő szabályt állítja fel:

Az 1 hektárra eső tömörfa (a 7 *cm*-nél vastagabb törzs- és ágrészek) köbtartalmát köbméterekben megkapjuk, ha az átlagos magasságot megszorozzuk:

1. a bükknél és erdeifenyőnél 14—18-cal, átlagosan 16-tal;
2. a jegenye- és luczfenyőnél 16—22-vel, átlagosan 18-cal.**)

*) Forstliche Blätter, 1898. (90. és 132. oldal.)

***) A helyes átlag 19. A „18” nyilván tévedés.

500 év óta gyógyítanak csuZt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktív kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezmény élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

A szorzót a fent megjelölt határokon belül a termőhely jósága szerint kell megválasztanunk. Ha a sűrűség nem teljes, az utasítás alapján kiszámított eredményt természetesen mérsékelni kell a sűrűségi viszonzszám figyelembevételével.

A kataszteri holdakra átszámítva Borggreve adatait, a következő szorzókat kapjuk:

1. A bükkre és erdeifenyőre 8—10, átlagosan 9.
2. A jegenye- és luczfenyőre 9—13, átlagosan 11.

Ha olyan helyi fatermési tábláink vannak, amelyek az 1 holdra eső átlagos körlepősszeget is kimutatják, akkor a szorzó tényezőket azok szerint állapíthatjuk meg, miáltal az illető erdők viszonyaihoz s azoknak a kezelésük módjával kapcsolatos sajátosságaihoz jobban alkalmazkodhatunk.

Ennek az eljárásnak nagy előnye, hogy olyan tényező alkalmazásához köti a szembecslést, amelynek meghatározása nem ütközik komolyabb akadályokba. Az *átlagos magasságot* ugyanis egyszerű segédeszközökkel is (amilyeneket Béky is ajánl) elég helyesen állapíthatjuk meg. Ezzel szemben azok az eljárások, amelyeknél az *átlagos mellmagassági átmérőt* kell szemmel becsülnünk, sokkal nehezebb feladat elé állítják a kezdő becslőt s könnyen okozhatnak nagyobb hibákat is. Az 1. holdra eső törzsszám meghatározása pedig — bármily egyszerű módot válasszunk is — kissé körülményes és hosszadalmas, ha némileg megbízható adatokat akarunk szerezni. Ezért ott, ahol a normálistól nem nagyon eltérő kor- és sűrűségi viszonyok nem nehezítik meg túlságosan a számításhoz alkalmazandó tényezők helyes meghatározását, Gerding-Borggreve eljárása is méltán igényt tarthat a felkarolásra és a szűkebbkörű gyakorlati alkalmazásra.

Fekete Zoltán.

A tutajsurrantók nyílásnagysága. A „Vizügyi Közlemények” című műszaki folyóirat folyó évi 1. számú füzetében a tutajsurrantók nyílásnagyságáról közöl adatokat.

A közlemény szerint a tutajsurrantó szélességének legalább 0,5 *m*-el kell nagyobbak lennie a tutaj szélességénél.

A tutaj eleje, hol a szálfák vékonyabb része van, jóval keskenyebb, mint a tutaj hátulja, s így a tutaj szélességénél a fenti mérettel nagyobb nyílású surrantóba a tutaj eleje könnyen bevezethető.

Önként értetődik, hogy a surrantó szélességében, ott, ahol arra szükség nincs, takarékoskodnunk nem szabad. Minél sebesebb a víz, annál nagyobbra kell vennünk a surrantó nyílását, nehogy a tutaj fennakadjon, s így elzárást idézzen elő.

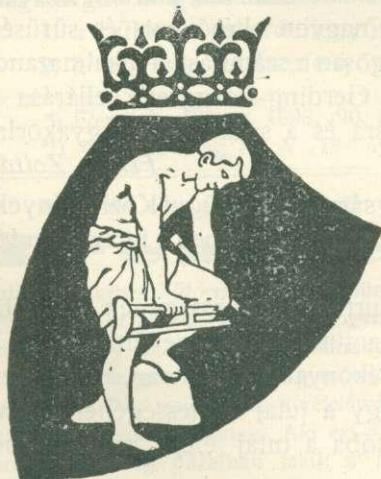
A tutaj áteresztő nyílásának mélysége rendszerint 0.5 m. Egyébiránt ezen méret a letutajozandó szálfák vastagságától függ. A tutaj szálfái ugyanis felteher nélkül legfeljebb félig merülnek a vízbe, s így a 0.5 m-es mély áteresztő 0.6—0.8 m átmérőjű szálfáknak is elegendő.

Ha a tutajon felteher van, a szálfák legnagyobb vastagságuk $\frac{2}{3}$ -áig is bemerülnek. De ily esetben is elegendő a 0.5 m-es mélység, mert a tutaj eleje ezen mélység mellett még egészen jól levezethető. Ha a tutaj hátulja esetleg a küszöbhez surolódik, s ezáltal sebessége mérséklődik, ez csak előnyös. De különben is a vastagabb szálfából álló vagy megterhelt tutajok csakis nagyobb vizálláskor vihetők le, s ilyenkor az áteresztő felett is magasabb a víz.

Ott, ahol arra szükség nincs, a fenti méretnél nagyobb mélység kerülendő, mert az vizparlással jár.

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom.

1. Hires iszapforrásai csusz-, kőszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.
2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szívbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.